

הספקת מכשירי שיקום וניידות במדינות נבחרות בעולם

מריאלה יאבו תום אינהורן

המחקר מומן בסיוע היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות,
חטיבת הרפואה, משרד הבריאות

עריכת לשון: רויטל אביב מתוק
תרגום לאנגלית (תקציר): אוולין אייבל
עיצוב גרפי: אפרת ספיקר

מכון מאיירס-ג'וינט-ברוקדייל

ת"ד 3886 ירושלים 9103702

טלפון: 02-6557400

brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | שבט תש"ף | פברואר 2020

עוד פרסומים של המכון בנושא

פן, נ. וברמלי-גרינברג, ש. (2019). מדיניות תשלום קצבת ניידות במדינות נבחרות בעולם. דמ-155-19.

ריבקין, ד., הרן ד., ברלב, ל., לפי, י. וקרן-אברהם, י. (2017). אנשים עם מוגבלות - מגמות, סוגיות והשלכות לעבודת מערכת הרווחה. בתוך: סוגיות מרכזיות במערך שירותי הרווחה בישראל: מזכרים אסטרטגיים עבור משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

נאון, ד., ברודסקי, ג', בן-נון, ש., רוניצקי, ש., מורגנשטיין, ב., גרא, ר. ושמלצר, מ. (2004). קשישים מוגבלים מקבלי גמלה בכסף (גמלת שירותים מיוחדים לנכים) ומקבלי גמלה בעין (גמלת סיעוד). דמ-441-04.

ברודסקי, ג', נאון, ד., רוניצקי, ש., בן-נון, ש., מורגנשטיין, ב., גרא, ר. ושמלצר, מ. (2004). מקבלי גמלת סיעוד - מאפיינים, דפוסי קבלת עזרה פורמלית ובלתי פורמלית וצרכים בלתי מסופקים. דמ-440-04.

Brodsky, J., Habib, J., & Hirschfeld, M. (2003). *Long-term care strategies in industrialized countries: case studies of insurance based and non-insurance based long-term care systems*. S-123-03.

את הפרסומים אפשר להוריד ללא תשלום מאתר המכון: brookdale.jdc.org.il

תקציר

מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל יחד עם היחידה הארצית למכשירי שיקום וניידות במשרד הבריאות עורכים מחקר לבחינת מערכות המימון וההספקה של מכשירי שיקום וניידות בישראל. כחלק ממחקר זה, נערכה סקירה של מערכות אלה בכמה מדינות מפותחות נבחרות, כדי ללמוד כיצד הן מתמודדות עם אוכלוסייה עם צרכים דומים, כדי להצביע על דפוסים בולטים בכל הנוגע להספקה של מכשירי שיקום וניידות באותן מדינות וכדי להוות בסיס להשוואה למערכת הישראלית.

סקירה זו התמקדה בארבע מדינות מפותחות דוברות אנגלית: ארצות הברית, קנדה, אנגליה ואוסטרליה. נוסף לכך, נכללה בסקירה מדינה סקנדינבית אחת - דנמרק, המייצגת דגם מוביל של מדיניות רווחה. הסקירה מתמקדת בכמה היבטים מרכזיים במדינות הנסקרות: המצב החוקי במדינות; זיהוי הגורם האחראי והשחקנים המרכזיים; שלבים עיקריים בתהליך ההספקה בכל מדינה, מהגשת הבקשה ועד קבלת המכשיר, לרבות מעקב לאחר קבלת המכשיר, אם ישנו; אפשרויות המימון הזמינות; אפשרויות הרכישה וההספקה; קשיים מרכזיים וביקורת של אנשים עם מוגבלות על הליך ההספקה, אם ישנה.

כל אחת מן המדינות הנסקרות מפעילה מערכת ייחודית ושונה למימון ולהספקה של מכשירי שיקום וניידות. המדינות נבדלות ביניהן במוקד הסמכות והאחריות למימון ולהספקה של מכשירים אלה. בעוד באוסטרליה הסמכות והאחריות היא מרכזית, בקנדה היא מקומית. המדינות האחרות משלבות בין אחריות מקומית ומרכזית בדרגות משתנות. כמו כן נמצאה שונות בנוגע לסוגי המכשירים המסופקים, לתנאי הזכאות, לאפשרויות המימון, לאופן ניהול השירות ולמידת ההישענות על גופים חיצוניים לצורך הפעלתו.

ההבדלים בין המדינות הנסקרות מאפשרים למקם את המנגנון הישראלי להספקת מכשירי שיקום וניידות על הצירים השונים. ההשוואה למדינות הנסקרות מאפשרת לבחון באילו מקרים ישראל פועלת בדומה למדינות אחרות ובאילו מקרים היא פועלת אחרת, ובתוך כך לשפוך אור על אפשרויות קיימות נוספות אשר עשויות לייעל ולשפר את המנגנון להספקת מכשירי שיקום וניידות הפועל בישראל.

דברי תודה

ברצוננו להודות למזמיני המחקר בנושא תהליכי המימון, הרכש וההספקה של מכשירי שיקום וניידות בישראל, אשר סקירה זו היא חלק ממנו: ד"ר יצחק (צאקי) זיו-נר, מנהל אגף השיקום בחטיבת הרפואה במשרד הבריאות, ודלית רומם, מנהלת היחידה הארצית להספקת מכשירי שיקום וניידות. תודה על ייזום הסקירה, על הכוונת צוות החוקרים בנוגע לסוגיות המרכזיות ועל ההערות המועילות.

עוד אנו מודים לעמיתותינו בחטיבת המשפחה במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל: לדורי ריבקין, חוקרת מומחית בכירה בחטיבת המשפחה, על הסיוע בהבניית ראשי הפרקים ובהגדרת תוכנם בשלבים הראשונים של כתיבת הסקירה; לד"ר לייזה מורן גלעד, ראש חטיבת המשפחה, על ההערות והליטושים בשלבי הסיום, שתרמו להנגשת הסקירה לקהל הקוראים; לד"ר דפנה הרן, חוקרת מומחית בצוות מוגבלויות ומנהלת המחקר מטעם מכון ברוקדייל, על ההנחיה השוטפת ועל מתן המשובים ב"גלגולים" השונים של הסקירה; ולליטל ברלב, ראש צוות מוגבלויות, על הסיוע בגיבוש הראייה האסטרטגית ובזיקוק המסרים העיקריים.

תוכן עניינים

1	1. מבוא - הספקת מכשירי שיקום וניידות בישראל
2	2. מטרות
2	3. שיטה
3	4. הספקת מכשירי שיקום וניידות: מבט משווה
3	4.1 אוסטרליה
5	4.2 אנגליה
7	4.3 ארצות הברית
11	4.4 דנמרק
13	4.5 קנדה
16	5. סוגיות בהספקה של מכשירי שיקום וניידות
16	5.1 אחריות מרכזית לעומת אחריות מקומית
17	5.2 סוגי המכשירים המסופקים
17	5.3 קריטריונים לזכאות
17	5.4 אופן המימון וההספקה של המכשירים
18	5.5 ניהול התוכנית ויישומה
19	6. סיכום - הספקת מכשירי שיקום וניידות בישראל בהקשר בין-לאומי
21	מקורות
23	נספח: השוואת היבטים מרכזיים בין מדינות נבחרות בנוגע להספקת מכשירי שיקום וניידות